

Малката белочела гъска в България

Малката белочела гъска е зимуващ и преминаващ по време на миграция през страната вид. Тя е включена в графата „критично застрашени видове“ в Червената книга на България и е защитен от закона вид. Най-големите струпвания на малка белочела гъска се наблюдават по българското Черноморие.

Тя се среща често в смесени ята с голямата белочела гъска и червеногушата гъска, основно по черноморското крайбрежие и някои по-големи влажни зони във вътрешността на страната.

Зимуващата популация на вида е оценена на 15 до 50 индивида, които се хранят и нощуват заедно с големите белочели и червеногушите гъски.

Работа в екип за опазване на малката белочела гъска

Предотвратяването на спада в европейската популация на критично застрашената малка белочела гъска е обща цел на 8 организации от Гърция, България, Унгария, Финландия и Норвегия. Общите им усилия са обединени в рамките на Лайф + проект „Опазване на Феноскандинавската популация на малката белочела гъска в ключовите за нея места за престой и зимуване по европейския миграционен път“ (LIFE10 NAT/GR/000638).

Лайф + проектът се координира от Гръцкото орнитологично дружество (ГОД/Бърдлайф Гърция) през 2011 - 2016 г. с финансовата подкрепа на Европейската Комисия и съфинансиране от Норвежката агенция по околна среда.

Проектът се изпълнява в сътрудничество с Горския изследователски институт на гръцката земеделска организация „Деметер“ - Гърция, Министерство на околната среда, енергията и климатичните промени - Гърция, Българско дружество за защита на птиците (БДЗП/Бърдлайф България), Директората на национален парк Хортобаги - Унгария, Секретариата на ПРООН/ Африкано-евразийско споразумение за опазване на водолубивите птици (ПРООН/ АЕВА), WWF Финландия и Метсехалитус - Финландия.

Международното сътрудничество, националната и индивидуална отговорност е не само предизвикателство, но и дълг за опазването на една популация на рба на изчезването. Инвестицията в бъдещето на малката белочела гъска е инвестиция в нашето собствено такова.

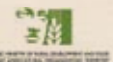
www.wwf.fi/lwfg
www.piskulka.net

Българско дружество за защита на птиците

София | ж.к. "Яворов" бл.71, вх.4, ап.1.
Тел. | Факс + 359 2 979 95 00, + 359 2 979 95 01
Пловдив | ул. „Леонардо да Винчи“ 5
Варна | бул. „Княз Борис I“ 81, ет.2, ап.5
Бургас | Природозащитен център „Пода“
Хасково | бул. „България“ 41, стая 114
Свищов | ул. „Димитър Анев“ 16, ет.2, ст.3

www.birds.bg

LIFE10 NAT/GR/000638

Продукция: Гръцко Орнитологично Дружество | Редактори – текстове: Рула Триго и Манолия Вугиалоко/ ГОД
Графичен дизайн: Сандипо Олга Влахо | Илюстрации: Василис Хатзирвасанис & Яри Костет
Превод и адаптация на български: Добромир Добрев | Снимки: Т. Арвак/ Бърдлайф Норвегия,
Д. Добрев/БДЗП, М. Екер, И.Й. Оен/ Бърдлайф Норвегия, К. Пападопулу/ Дирекция на национален парк
„Езеро Керкини“, Н. Петков/БДЗП, Я. Тар/ДНПХ, М. Вугиалу/ГОД, Свилен Чешмеджиев / БДЗП, Chris Влахос

Опазване на малката белочела гъска

от Арктическият кръг до Средиземноморието

Малката белочела гъска

Малката белочела гъска (*Anser erythropus*) е най-рядката и застрашена гъска, гнездяща в Европа.

Малката белочела гъска много прилича на голямата белочела гъска - значително по-често срещан вид в Европа - и е много трудно да бъдат различени една от друга, когато се наблюдават в едно смесено ято.

Как можем да различим възрастна малка белочела гъска от възрастна голяма белочела гъска?

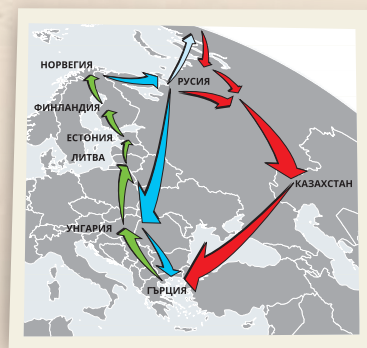
© Jari Kostel

- Тя е по-малка по размер
- Вратът е по-къс и тъмно кафяв
- Главата е по-квадратна и равномерно тъмно-кафява на цвят
- Клюнът е къс и набит, дълъг почти колкото дължината в основата му и силно розовеещ
- Светлото петно на челото достига далеч назад върху главата
- Има ярък жълт пръстен около окото

Пътешествията на малката белочела гъска

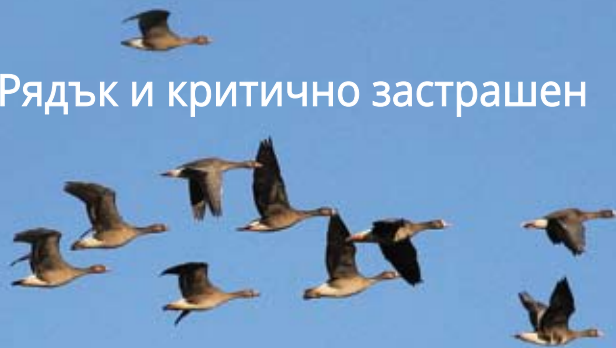
Миграционният път на малката белочела гъска започва в средата на август, след размножителния сезон в северна Скандинавия.

Първата важна спирка, през която популацията се разделя и следва два различни пътя, е полуостров Канин в северозападна арктическа Русия. Европейският миграционен път включва балтийските републики и източна Унгария и приключва в северна Гърция - първо в езерото Керкини и накрая в делтата на Марица, през средата на Октомври. Останалата част от популацията следва по-авантюристичен път през Русия, Казахстан и Украйна. Малките белочели гъски, които са успели да се размножат успешно, ще изберат европейския маршрут, докато тези двойки, които не са се размножили успешно, ще изберат да мигрират през централна Азия.

Малката белочела гъска ще остане в Гърция до средата на Март. По време на пролетната миграция, птиците ще следват по-краткия път през пасищата на Национален парк Хортобаги в Унгария, Литва, Естония и Финландия. В края на Май - началото на Юни, те ще достигнат блатата Валдас в Норвегия и накрая размножителните си квартали в северна Норвегия.

Рядък и критично застрашен

Малката белочела гъска, която посещава България, принадлежи към Феноскандинавската популация на вида, която наброява по-малко от 30 двойки.

Основните заплахи за малката белочела гъска са:

- **Висока смъртност в резултат на незаконно избиване и случаен отстрел.** Популацията на малката белочела гъска е с толкова ниска численост, че загубата дори и на един възрастен индивид е необратима. Приликата ѝ с голямата белочела гъска, много по-често срещан вид и ловен обект по миграционния път на малката белочела гъска, в комбинация с браконьерството във влажните зони, които тя посещава, класифицира изброените заплахи като най-значимите за вида.
- **Безпокойство.** Човешките дейности, като нерегламентираното движение на моторни превозни средства във влажните зони, туризма, риболова и лова могат да прогонят малките белочели гъски, които ще бъдат принудени да се преместят в потенциално по-малко безопасни места за хранене и почивка.
- **Загуба и деградация на местообитания.** Малките белочели гъски предпочитат естествените пасища за хранене, които търпят масово унищожение в Европа. Пресушаването на влажните зони и модерните методи на култивация са довели до намаляването на местата за хранене на малката белочела гъска в целия ѝ ареал.
- **Липса на знание.** Все още има много въпросителни по отношение на малката белочела гъска. Дори в Европа още съществуват неизвестни зимовища. Поради липсата на познание, природозащитните мерки винаги могат да бъдат насочени и планирани по най-ефикасния начин.

Как Лайф + проектът помага на малката белочела гъска?

- **Прилага** иновативни и високо технологични системи за охрана в защитените зони за престои и зимуване на малките белочели гъски в България и Гърция

- **Води** кампания срещу незаконния отстрел в гръцките влажни зони, насочена към обществеността, както и към ключови поддръжници като ловците, за да редуцира възможността за незаконен отстрел на малки белочели гъски

- **Провежда** дейности за подобряване на местообитанията на малката белочела гъска в Гърция и Унгария

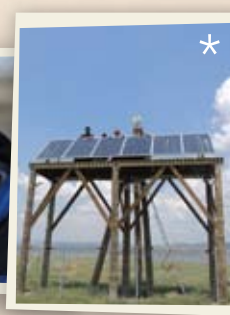
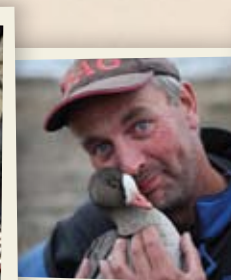
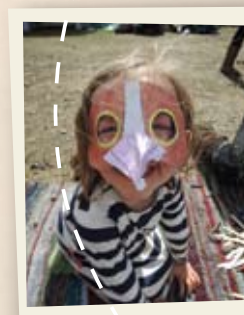
- **Разработва** национални планове за действие за малката белочела гъска в Гърция, България и Унгария, чиято основна цел е дългосрочната защита на вида

- **Информира и образова** обществеността относно рядкостта и значимостта на малката белочела гъска, и го приобщава в усилията по опазване на вида.

- **Изследва** малката белочела гъска по миграционния ѝ път, за да проучи и опази популацията ѝ, както и да локализира нови места за размножаване и престои.

ОПАЗВАНЕ без граници за малката белочела гъска

1 вид - 5 страни | Опазване по 4000 км миграционен път от Арктическия кръг до Средиземноморието

НОРВЕГИЯ

Блатата Валдак
място за престој

ФИНЛАНДИЯ

бряг на Ботническият залив
Място за престој през пролетта

Северна Лапландия
Потенциални места за размножаване

УНГАРИЯ

Национален парк Хортобаги
Място за престој

Най-голямото естествено
пасище в Европа

БЪЛГАРИЯ

Батова
Място за престој

Златията
Място за престој

Язовир Пясъчник
Място за престој

ГЪРЦИЯ

Езеро Керкини
Място за зимуване

В сигурните води на езерото Керкини, малките белочели гъски прекарват 2 - 4 месеца

Езеро Исмарида
Място за зимуване

Делта на река Марица
Място за зимуване

Отправна точка, където цялата Феноскандинавска популация на вида се събира преди да отлети на север

